

Anti-pestprotocol

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Wij vinden dit ontzettend vervelend, want ieder kind dat gepest wordt is er één teveel. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken.

De definitie van pesten volgens de Van Dale is kwellen of treiteren. Wij vinden voornamelijk de eerste verklaring van toepassing, want pesten is niet zomaar treiteren of plagen.

Op pro-actieve wijze proberen we het pesten zo veel mogelijk te voorkomen. In de lessen van de methode 'Goed Gedaan' komt pesten regelmatig aan bod, maar ook op allerlei andere momenten wordt gesproken over normen & waarden, omgangsvormen etc. Door hier regelmatig met de kinderen over te spreken, proberen we de kinderen in te laten zien op welke manier het prettig is om met elkaar om te gaan. Het uitgangspunt hierbij is Respect. Onze kapstokregels en afspraken voor verschillende ruimtes zijn duidelijk zichtbaar in de school terug te vinden.

Indien u signalen van uw kind krijgt dat hij/zij zich gepest voelt, hopen wij dat u als ouder, eventueel samen met uw kind, ons dit zo spoedig mogelijk laat weten. Als leerkracht zijnde, krijg je namelijk niet altijd alles mee. Door hier samen met de leerkracht over te praten, kan het probleem nader bekeken worden en kan er iets aan gedaan worden.

Ons streven is om op de leveling te zorgen voor een veilig klimaat, waarin kinderen zich prettig voelen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen wij alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters, de meelopers en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders.
- De school probeert pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, wordt het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten zich voordoet, zullen leerkrachten hier onderzoek naar verrichten en hier adequaat actie op ondernemen. Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, beschikt de school over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is de inschakeling van een intern begeleider of vertrouwenspersoon nodig. De interne contactpersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- Altijd bij een bijnaam noemen in plaats van bij de eigen naam.
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot.
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven met vervelende teksten/tekeningen.
- Beledigen.
- Opmerkingen maken over kleding/kapsel/geur o.i.d.

- Isoleren en/of negeren.
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen.
- Op weg naar huis achterna rijden.
- Naar het huis van de gepeste gaan.
- Bezittingen afpakken.
- Schelden of schreeuwen.
- Pesten via internet/mobiele telefoon enz.

Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Hoe gaan wij op de leveling met pesten om?

Een effectieve manier om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het samen met de leerlingen afspreken van regels voor alle betrokkenen.

- Aan het begin van elk schooljaar en na iedere vakantie wordt er extra aandacht besteed aan de (kapstok)regels, (groeps)afspraken en het anti-pestprotocol.
- Deze regels worden door alle kinderen uit de groep ondertekend.
- Op school stellen wij d.m.v. de methode Goed Gedaan, regelmatig een onderwerp aan de orde. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. komen aan de orde. Daarbij wordt gevarieerd in werkvormen zoals; rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.
- Het voorbeeldgedrag van de leerkrachten en de ouders is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten, ouders en leerlingen horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
- Ouders wordt regelmatig kenbaar gemaakt signalen van pestgedrag te melden bij de leerkracht. Het belang van deze communicatie wordt regelmatig belicht (o.a. in de nieuwsbrief, informatieavonden etc.)
- Tijdens de teamvergaderingen staat het onderwerp Omgang met elkaar maandelijks geagendeerd. Hierin wordt o.a. evt. pestgedrag besproken.
- Pesten staat minimaal eens per jaar op de agenda bij de MR en de leerlingenraad.

Belangrijke regels bij het hanteren van het anti-pestprotocol.

REGEL 1:

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij: "Je mag niet klikken, maar.....als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken". Deze regel geldt natuurlijk ook voor de ouders van alle kinderen.

REGEL 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

REGEL 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen: School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Samen met de leerkracht(en) wordt naar een oplossing gezocht en zo nodig actie ondernomen.

Zoals al eerder aangegeven hanteren wij op de leveling kapstokregels. Deze gebruiken wij als uitgangspunt om omgangsvormen op school duidelijk en bespreekbaar te maken: hier besteden wij in de groepen regelmatig aandacht aan. Wij zijn van mening dat het de kinderen kan helpen om zich op school veilig te voelen en een goed relatie met andere kinderen en leerkrachten op te bouwen. Daarnaast zorgt het voor een prettig leer-/werkklimaat.

Dit betekent echter niet dat wij onze kinderen in een keurslijf willen persen. De kapstokregels geven kinderen houvast bij hun sociaal-emotionele ontwikkeling. Ieder kind is uniek, met een eigen karakter, met eigen unieke gedragingen. Soms laten zij ander gedrag zien of maken zij fouten. Door ervaring leert men, ook onze kinderen. Het is het belangrijk te kijken naar de situatie waarin het kind (de kinderen) zich bevinden. Soms wil een kind gewoon even niet samenspelen of samenwerken. Dan moet er ruimte zijn om tegemoet te komen aan de behoefte van dat kind. Dit bij elkaar genomen maakt dat de leerkracht de kapstokregels als uitgangspunt neemt, maar als professional de afweging maakt wanneer welke kapstokregel van belang is. Ook hierin is het belangrijk de dialoog met de kinderen aan te gaan.

Kapstokregels:

1. Voor groot en klein zullen we aardig zijn.
2. Binnen de school moet het rustig zijn, rennen mag op het plein.
3. We zullen goed voor de spullen en omgeving zorgen, dan zijn ze weer te gebruiken morgen.

Kapstok 1: Toon respect voor elkaar:

- Ik spreek vriendelijk en beleefd
- Ik help een ander
- Ik speel en werk samen wanneer dat mogelijk is
- Ik luister naar een ander
- Ik volg instructies van de leerkracht/volwassene
- Ik kom op tijd
- Ik houd mezelf en anderen aan de schoolregels

Kapstok 2: Gedraag je rustig:

- Ik loop rustig door de school
- Ik spreek zachtjes
- Ik houd handen, voeten en spullen bij me

Kapstok 3

- Ik vraag toestemming als ik spullen van een ander wil gebruiken
- Ik gebruik de materialen waarvoor zij bedoeld zijn
- Ik ruim netjes op: alles heeft een eigen plek

De groepsregels op OBS de leveling:

- Kinderen geven in hun eigen groep een aanvulling op deze vastgestelde schoolregels, in overleg met de leerkracht.
- Die aanvulling wordt opgesteld, door en met de groep, dit zijn de zogenaamde groepsregels.
- De groepsregels hangen zichtbaar in de groep of zijn terug te vinden in de groepsmap.

Wat doen wij als.....

Er gesignaleerd wordt (door gepeste leerling zelf, ouders, andere leerling of leerkracht) dat een leerling wordt gepest?

- Bij incidenteel pestgedrag: De leerkracht brengt de partijen bij elkaar en probeert hen samen de pesterijen op te laten lossen en (nieuwe) afspraken te maken.
- Bij herhaaldelijk pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en geeft aan wat het gewenste gedrag is. Verdere stappen: zie **Hoe begeleiden wij**
- Bij herhaaldelijk pestgedrag worden de ouders (van pester en gepeste leerling) op de hoogte gebracht van het pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.
- De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.
- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk

* Soms kan het zijn dat na nader onderzoek blijkt dat het pestgedrag een vorm van plagen is. Desondanks kan de leerling het als pesten ervaren. Belangrijk is om hier bij stil te staan en hier het gesprek met leerlingen en ouders over aan te gaan.

Hoe begeleiden wij.....

De gepeste leerling:

- Wij tonen medeleven en luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest.
- Wij gaan na hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- Wij bespreken met de leerling de wijze van reageren op het specifieke pestgedrag.
- Wij gaan na welke oplossing het kind zelf wil.
- Wij benadrukken de sterke kanten van het kind.
- Wij praten met de ouders van het kind (en de ouders van de pester).
- Wij plaatsen het kind niet in een uitzonderingspositie door het over te beschermen.
- Wij houden vervolggesprekken met de leerling (en evt. ouders).
- Wij schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.
- Indien nodig, brengen we in overleg met de ouders, de leerling in in het Groot Zorgteam

De pester:

- Wij praten met de pester en wij zoeken naar de reden van het pesten.
- Wij laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- Wij laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft
- Wij stimuleren het aanbieden van excuses + maken van goede afspraken.
- Wij spreken bij herhaling de pester er weer op aan.
- Bij aanhoudende herhaling worden de ouders geïnformeerd. Indien er geen verandering in het pestgedrag optreedt, schakelt de leerkracht de intern begeleider of de vertrouwenspersoon in. Er wordt in overleg met leerling, ouders, intern begeleider door de leerkracht een hulplan opgesteld. Het pestgedrag van de leerling wordt besproken op de teamvergadering, om zo gezamenlijk (ook tijdens pauzes) het gedrag van de leerling te observeren en desgewenst te corrigeren.
- Indien nodig volgt een gesprek tussen de leerling (evt. ouders) en directie. Er worden schriftelijke afspraken gemaakt, welke worden gecommuniceerd met de ouders.
- Wij schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.
- Indien nodig, brengen we in overleg met de ouders, de leerling in in het Groot Zorgteam.
- Wij bespreken voor de schooldag het gewenste gedrag.

De grote groep:

- Indien nodig (veelal bij herhaaldelijk pestgedrag) maken wij het probleem bespreekbaar in de groep.
- Wij bespreken het effect van het meelopen en het gedrag van de stille groep (Wij laten de leerling zoveel mogelijk benoemen wat het effect is van het pesten, het meelopen en 'het doen alsof er niets aan de hand is' door de hele groep)
- Wij gaan in op de oorzaak van het meeloopgedrag en het gedrag van de stille groep (vaak is dit een behoefte) en proberen de leerlingen handvatten mee te geven om op een andere manier aan deze behoefte tegemoet te komen.
- Wij zetten in op de verantwoordelijkheid van de groep om pestgedrag te voorkomen. We proberen het proces zo te sturen dat de leerlingen zélf als groep de verantwoordelijkheid nemen om pestgedrag te voorkomen.
- Wij laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft.
- Indien nodig, brengen we in overleg met de ouders, de leerling in tijdens de bespreking van het Groot Zorgteam. Hierin wordt de situatie van de gepeste leerling, pester en groep uitgebreid besproken. Hieruit kan een advies, onderzoek of specifiek begeleidingsplan voortkomen.
- Wij roepen indien nodig hulp in voor een groepsplan zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD, en brengen ouders daarvan op de hoogte.

Adviezen aan.....

De ouders van de gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind en maak vooral het eigen gedrag bespreekbaar.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Stimuleer de leerling om naar de leerkracht te gaan.
- Pesten kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Probeer, indien mogelijk, samen (evt. in bijzijn van de leerkracht) in gesprek te gaan met de ouders van de pester om zo gezamenlijk een oplossing voor dit probleem te vinden.

De ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer, indien mogelijk, samen (evt. in bijzijn van de leerkracht) in gesprek te gaan met de ouders van de gepeste om zo gezamenlijk een oplossing voor dit probleem te vinden.

De ouders van alle kinderen:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Houd rekening met de gevoelens van de ouders van zowel het gepeste kind als ook de gevoelens van de pester.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Tot slot: Iedere peestsituatie is een andere peestsituatie, en soms kan een peestsituatie om een specifieke aanpak vragen, welke niet staat beschreven in dit protocol.

Het is belangrijk dat de leerkracht (school) goed naar de diverse partijen luistert (pester, gepeste en evt groep/ouders/derden), om aan de hand hiervan een adequate aanpak op te stellen.